



Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quomodo in Euangelij lectione B. Mariæ vita describitur. Ser. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

præstantior. Deinde secundum, quia in gloria fuit consummata, hoc est, anima & corpore fuit glorificata. Dignum quippe erat, ut quemadmodum mense & carne virgo permaneret integra, ita & ex hoc mundo transiens ab omni corruptione seruetur aliena. Tertium, quia ex eius præsentia notis & perpetuis gaudijs curia cœlestis fuit inebriata. Noua quippe regina noui regni, noua mater, nouiter adueniens, noua contemplantibus se & mirantibus non potuit non exerere gaudia dulcissimæ consolationis. Testatur hoc deus Bernardus, dicens. Dum gloriosa virgo cœlos ascendit, etiam supernorum cœlium gaudia copiosis augmentis cumulauit. Et si paruuli nondum nati huiusmodi anima liquefacta est, ut Maria locuta est, quænam fuit illa exultatio cœlestium ciuium, cum & eius audire vocem & videre faciem, eiusque beatæ præsentia meruerunt? Tantæ igitur ac talis reginæ charissimi solenne saluum agentes, excitemus nos omni quo possumus studio ad amorosam cordis impunctionem, ut purificatis affectibus eius excellentiam dignè laudare, eius dulcedinem feruenter amare, eius sublimitatē humiliter venerari, eius diligenter quærere gratiam, eius deuotè imitari virtutem, eius misericordiam abundè consolari, & (ut semel in animam) eius meritis feliciter mereamur saluari, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto uiuit & regnat Deus in seculorum secula, Amen.

Bernard.

Luci.

IN EADEM SOLENNITATE.

*Quomodo in Euangelij lectione beata Maria uita describitur.**Sermo II.*

Intrauit Iesus in quoddam castellum, & mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum suam. Luc. 10. Cordi mihi esset charissimi fratres, ad Virginis dignissimæ honorem (si ingenij facultas suppeteret) in hac eius uirginissimæ festiuitate non nihil dicere, sed non præsumo: quia cum sanctissimi pariter & doctissimi viri, post multa præclara, quæ ad Virginis huiusmodi præconium extulerant, omnes adhuc ingenij sui vires, tantæ Virginis laude minores confessi sunt, quid est quod ego adijcere non dico ausim, sed nec possum? Attamen quia sermonem fieri exigit ordinis consuetudo, est quod dicitur ad nouitios & simplices me conuertam. Vbi interim doctiores (quibus sermo noster indignus est) patientia sua & Virginem laudent, & me rogo vel tantillo tempore loquentem sustineant. Quo fiet ut ne ipsi quidem tametsi nulla accedat eruditio sine profectu virtutis, aut merito saltem obedientiæ auscultent. Soler, scio, mouere nonnullos vestrum charissimi, Ecclesiæ consuetudo, qua hodie de Martha & Maria Magdalena Euangelium legitur, quod nullam de matre Domini huic maximè eius festiuitati congruam uideatur habere mentionem: quamuis è regione constet Ecclesiam Spiritu sancto directam (cui obmurmurare non licet) nihil indecens, aut sine ratione instituisse, ijs puto ita responderi posse, Euangelium sanè hoc secundum literam, nihil de domina nostra prædicare, at secundum allegoriam haud uolum superesse, quod uitam nobis & merita Virginis tam plenè, tam graphice, tam denique integrè ante oculos depingat, quam hoc quod præfens habemus.

Quò in Euangelio uita B. Mariæ describitur

Quod

Quod ut verum probeatur, considerandum primo, prudenti cuilibet pugnatore, siue alienam terram inuadere, siue propriam recuperare molienti, necessarium esse, ut tutam sibi munitionem, securumq; provideat refugij locū quo se recipiat, vbi se munit, vnde in hostes armatus exeat. Sic in hunc modum, Dei filius ad debellandas aereas potestates dum se parat accingere, iturus ad expugnandum fortem, qui custodiebat atrium suum, hoc est, aduersus diabolū, & pro captiuitate suorum redimenda, arma capturus, castrum munitissimum sibi delegit, Virginem integerrimam Mariam, quæ diminutiue castellum, non propter imbecillitatem virum dicitur, sed ob eximiam humilitatem hostibus vehementer terribilem. Castellum autem (vt diuus Anselmus in eiusdem Euangelij explanatione testatur) dicitur quælibet turris, & murus in circuitu eius, quæ duo sese inuicem defendunt, ita vt hostes per murum ab arce, & à muro arceantur per arcem. Tale castellum fuit B. Virgo, quam corporis ac mentis virginitas non aliter vallauit ac murus, ad eò vt nullus ad eam libidini vsipiam esset accessus, nec sensus eius aliqua illecebra corrumperetur. Verum, quia virginitatem (cum libido non possit) solet impugnare superbia, fuit etiam in eadem Virgine turris humilitatis, quæ à virginitatis muro omnem repellat superbiam: ad hunc modum etiam econtrariò, deuicta superbia humilitatem si sola esset, posset impugnare libido, Maria circumamicta fuit muro virginitatis, quæ à turre humilitatis prohibuit omnem libidinem: Sicq; hæc duo in Maria, murus virginitatis, & turris humilitatis, ab alterutro muniuntur: vt nunquam in ea fuerit aut superba virginitas, aut inquinata humilitas: sed semper in ea permanerit & humilis virginitas, & virginea humilitas. Congruè ergò dicitur castellum Maria, quia sublimis est & munita, ad quam nullus impetus hostilis accederet, ex qua Deus amicis suis auxilium, protectionem & salutem ministraret, & in hostem eorum vindictâ exerceret, qui vniuerso generi humano tyrannicè incubabat, & bonam partem sanctorum captiuam tenebat. Cum hoc itaq; filius Dei congressurus, vt prædam sanctam de manu eius excuteret, ipsūq; fortem, id est, diabolū captiuū alligaret, in Maria posuit tabernaculum suum, quando ex substantia eius carnem assumens (vt verbis vtar Esaiæ) indutus est iusticia vt lorica, & galeam salutis in capite. Indutus est vestimentis vltionis, & opertus quasi pallio zeli, sicut ad vindictam, quasi ad retributionem indignationis hostibus suis & vicissitudinem inimicis suis. Hoc per allegoriam insinuat nobis, quando dicitur: *Intrauit Iesus in quoddam castellum*, non quodlibet, sed quoddam: hoc est, singulare à se præelectum, à Spiritu sancto præparatum, & per Angelum conductum, utpote nobiliss & melius hospitium, quod in toto posset mundo reperiri tanto principe dignum. In hoc castello duæ mulieres sorores, & vtriusque erga Dominum studia describuntur, Martha videlicet & Maria, per quas intelligendæ sunt duæ vitæ, quibus Deo seruitur, scilicet actiua quæ per Martham, & contemplatiua quæ per Mariam significatur fuisse in matre Domini. Quæ per actiuam vitam, Christo homini, vt Martha ministrabat, & per contemplatiuam eidem Deo, vt Magdalena vacabat. Porro Martha (quæ secundum Isidoram prouocans vt Magdalena vacabat, officia hic tria numerantur. Primum, quod hospitio Domini suscepit, deinde circa Domini ministerium sollicita fuerit: & postremo

Matt. 12.

Anselmus.
Castellum
quid sit.
Castellum
cuiusmodi
fuerit B. Ma-
ria.
Murus vir-
ginitatis.
Turris hu-
militatis.

Psal. 18.

Esaiæ 59.

Vitæ duæ
per Marthā
& Mariam
significatæ,
vt fuerint
in matre
Domini.
Isidorus.
Martha quid
interprete-
tur, eiusque
officia tria
quæ quò in
matre Do-
mini fuerint

Hospitio uti
Dominum
receperit
Maria.

Sollicitudo
Mariæ in mi-
nisterio cir-
ca filium
suum.

Matth. 2.
Turbata uti
fuerit Maria
pro filio.
Ioann. 11.

Magdalena
officia tria
quæ quò
fuerit in
matre Do-
mini.

Verbū Do-
mini quam
feruenter
auscultauit
uirgo Ma-
ria
Luc. 2.

Psal. 26.
Quò vni in-
haerit.
Pars optima
electa à Ma-
ria quæ sit.

Ecl. 10.

Apoc. 6.

Apoc. 12.

quod pro Domino turbata fuerit. Hæc multo rectius, multoq; verius de matre Domini (quæ ut dixi per Martham significatur) prædicanda sunt. Ipsa namque virginitatis candore, & humilitatis suæ odore, altissimum proboscans, vsque in gremium suum inclinavit, adeo ut non modò cum ea, verum etiam in ea habitaret, & ex ea carnem assumeret. In quo primum obsequium multo excellentius, quam Martha impleuit, quandoquidem tam mentis quàm ventris hospitio Dominum ita suscepit, ut etiam propriè carne vestiret. Quæ deinde licet absque dolore esset enixa, non tamen sine sollicitudine & diligenti ministerio custodiuit, pavit, lactavit, baiulavit, cæteraq; matris officia exhibens, tum domi, tum foris & inter ignotos exul, ab infantia vsque ad ætatem adultam educavit. In quo quid aliud quam Marthæ, & plusquam Marthæ Christo ministerium exhibuit? Adde nunc, quod cum eodem infante, vel Herodem fugiens, vel Archelaum reditura metuens, cernens subinde contumni prædicantem, persecutionem ferre beneficia exhibentem, pro bonis recipientem, non ignorans denique in necem eius Iudeos conspirasse, postremo passionem eiusdem & mortem sub cruce maternis oculis aspiciens, quantum putatis turbata fuit? Omnibus ergo his vitæ actiue operibus studio beata Maria prædicatur, quando sub Marthæ nomine quomodo Christum suscepit, quomodo ministrando educaverit, quantum pro eo turbata in eius passione doluerit, nobis mysticè insinuat. Sequitur autem mox de illa sorore Maria haud dubium Magdalena Evangelica narratio (per quam mater Domini significatur, quatenus officia attrinet contemplatiue vitæ quomodo scilicet, contemplationi vacans erga Dominum se & ipsa haberit, tria similiter eius studia commemorans, quod videlicet ad pedes Domini sedens, verba eius feruenter audierit, quod vni Deo adhærens sorore solam ministrantem reliquerit, & quod optimam partem nunquam amittendam elegerit. Hæc tria quam congruè tribuantur matri Domini, quam excellenter quoque sola, nemo est puto, qui ignoret. Quando enim ipsa Domini verba neglexit? aut quando alteri occupationi quamlibet sanctæ Domino prædicante animum dedit? Imò quis Domini Iesu sermones auscultauit feruentius, retinuit fidelius, quam ipsa de qua Lucas ait: *Maria autem conseruauit omnia verba hæc, conseruens ea in corde suo?* Vnum etiam quantum in omni vita sua à Domino petierit, quomodo accepit, vni qualiter inhaerit, non solum inseparabiliter, verum etiam inauertibiliter, non est mei ingenij posse explicare, sed ne intelligere quidem. Postremo optimam partem, gloriæ videlicet dona (quæ gratiæ & naturæ muneribus præferuntur) hodie non tam legit quam accepit. Accepit, inquam, gloriam, non corporis tantum, quæ bona pars esset, id est, non hanc solam, quæ Deus corpora hic sanctorum gloriificat, de qua in Ecclesiastico scribitur: *Corpora sanctorum in pace sepulta sunt, &c.* Nec animæ tantum, quæ melior est, de qua Ioannes ait: *Data sunt illi singula stola alba,* sed ut optimam haberet partem, vtriusque & corporis & animæ. Ipsa si quidem est illa *mulier amicta sole*, quæ volauit duabus alis, id est, duplici gloria, in desertum, id est, in cælum, quod desertum dicitur, vel ab angelis inde cadentibus, vel quia ante Christi ascensionem non habitabile fuit hominibus, quemadmodum exponitur in parabola Evangelica de centum o-

IN FESTO ASSVMPT. B. MARIÆ.

527

Matt. 18.
Optima
quæque uti
in omnibus
elegerit ac-
ceperitque
V. Maria.

Addendum verò quod non in hoc tantum, sed in cæteris omnibus cuncta supergrediens optima quæq; elegit, optima ubiq; accepit. Quicquid virtutū, quicquid est gratiarum, optima inde elegit Maria ex omnibus. Optima quæritate, quia totum habuit, quicquid cæteris sanctis, teste Hieronymo, per partes datur. Optima qualitate, quia excellentiora, meliora ac puriora quævis accepit. Optima dignitate: Nam quæ nulli alteri concessa sunt, Mariæ data sunt. Conuenientissimè igitur & soli Mariæ verè tribuitur quod optimam partem elegerit, quæ cunctis sub Deo præminens, qui sibi comparari possit, neminem habuit. Neque enim de Deo piè dicitur, quod optimam partem elegerit, qui totum semper habuit, neque de vllò sanctorum, quia omnibus Maria superior fuit.

Liquet ergo nunc tandem (vt credo) in Maria matre Domini, cum actiua, tum contemplatiua vitæ exercitia fuisse perfectius simul, quam in Martha & Magdalena separatim, quæ simul iunctæ vitam illius enunciant. Hæc dixi, vt ostenderem, quam conueniat Euangelium hoc legi de Maria virgine, cuius hæc vita per allegoriã plenè describitur. Et ob hoc maximè quidè (quia fini & cõsummationi omnis laus debetur) in Assumptione eius potius quam in alio festo legitur, quando de præmio vitæ & corona eius agitur, & in Euangelio præfenti, quemadmodum coronam ipsa meruerit, narratur. Cæterum nunc propter solennitatem, ad eius honorem aliquid adijciendum fuisset, nisi defectus ingenij & deuotionis (vt ante dixi) inopia, meritum quoque eius magnitudo vetaret: Quibus fit vt nihil dignum, vel ab alijs non dictum possit dici. Non deest tamen etiam in hoc ipso vnde commendetur, quia tanta est, tam benigna, tam pia, tam potēs, tam misericors, tam digna, ad eò sublimis, ad eò gloriosa, tam pulchra, tam ornata, ita excellens, ita etiam ad nos humilis, vt ne ab vllò quidem humano ingenio dignè queat laudari. Benedictus ergo dominus Deus noster, qui eam hic talibus ornauit gratijs, & tot modo gloriæ coronauit triumphis, vt omnem exuperet intellectū. Vnde & victi, quia effari nequimus, quã libentissime filitio nostro eam laudemus, in Christo Iesu filio eius Domino nostro, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quam multiplici iure dici regina debeat beata Maria.

Sermo III.

Assistit regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate. Psal XLIII. Reginam non intelligimus aliam charissimi fratres, cui hæc verba magis appositè conueniant, atque ei quam quotidie cæli, atque (quod nos dulcissimè afficit) misericordiæ salutamus reginam, Dei matrem virginem Mariam, super cælos hodie omnes exaltatam. Ipsa enim arca Dei, ipsa Gen. 6. 1. Paral. 15. arca fœderis, ipsa Dei mater cum gaudio & iubilo in clangore buccinæ cum tubis, & cymbalis & nabilis, & citharis introducta est hodie in locum suum ab æterno sibi præparatū, hoc est, ad dexterã, id est, ad potiora bona filij sui, cui nunc astat pro nobis aduocata ad contradicendum aduersarijs nostris (qui Cant. 6. bus terribilis facta est, vt castrorum acies ordinata) & vt loquatur pro nobis bona

Vuu 3